

Rozkład materiału do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 8

Rozkład materiału uwzględnia zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej. Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

W związku z uszczupleniem przez MEN podstawy programowej, w rozkładzie materiału zmniejszyła się liczba godzin na realizację obowiązkowych zagadnień. Uzyskane w ten sposób dodatkowe godziny pozostają do dyspozycji nauczyciela w trakcie roku szkolnego. Zgodnie z założeniami MEN: *Ograniczony zakres treści nauczania – wymagań szczegółowych – da nauczycielom i uczniom więcej czasu na spokojniejszą i bardziej dogłębną realizację programów nauczania.*

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Liczba godzin
ROZDZIAŁ I: II WOJNA ŚWIATOWA			
1. Napaść na Polskę	1. Przygotowania Niemiec do wojny 2. Polski plan obrony 3. Wybuch II wojny światowej 4. Wojna obronna w 1939 r. 5. Napaść sowiecka 6. Ewakuacja polskich władz 7. Bilans wojny obronnej	XXXI. Wojna obronna Polski we wrześniu 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Uczeń: 1) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 2) omawia etapy i kluczowe wydarzenia wojny obronnej Polski, z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, wydarzeń i bitew w swoim regionie; 3) wymienia przykłady szczególnego Polaków, uwzględniając żołnierzy i ludność cywilną.	1
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina (1939–1941)	1. Wojna zimowa 2. Atak Niemiec na Danię i Norwegię 3. Agresja Niemiec na Danię i Norwegię 4. Atak III Rzeszy na Francję 5. Państwo Vichy 6. Bitwa o Anglię 7. Wojna na Bałkanach	XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 1) przedstawia oraz umiejscawia w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne).	1
3. Wojna III Rzeszy z ZSRS	1. Atak niemiecki na ZSRS 2. Wielka Wojna Ojczyźniana 3. Bitwa o Moskwę	XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 1) przedstawia oraz umiejscawia w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 3) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi.	1

	4. Przełomowe wydarzenia na froncie wschodnim 5. Losy jeńców sowieckich		
4. Polityka okupacyjna III Rzeszy	1. Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych 2. Ruch oporu w okupowanej Europie 3. Polityka niemiecka wobec Żydów 4. Holokaust 5. Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady 6. Postawy wobec Holokaustu	XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 2) charakteryzuje politykę Niemiec na terenach okupowanej Europy; przedstawia zagładę Żydów oraz Romów i eksterminację innych narodów; zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów z Holokaustu.	1
5. Wojna poza Europą	1. Walki w Afryce Północnej 2. Wojna na Atlantyku 3. Przystąpienie Japonii i USA do wojny 4. Ofensywa japońska w Azji	XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 1) przedstawia oraz umiejscawia w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 3) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi.	1
6. Droga do zwycięstwa	1. Początek Wielkiej Koalicji 2. Walki na Sycylii i we Włoszech 3. Konferencja Wielkiej Trójki 4. Otwarcie drugiego frontu w Europie 5. Koniec wojny w Europie 6. Walki na Dalekim Wschodzie	XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 1) przedstawia oraz umiejscawia w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 3) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi; 4) wymienia główne decyzje konferencji wielkiej trójki (Teheran, Jałta, Poczdam).	1
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I			
ROZDZIAŁ II: POLACY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ			
1. Dwie okupacje	1. Podział ziem polskich 2. Okupacja niemiecka 3. Terror hitlerowski 4. Okupacja sowiecka 5. Deportacje w głąb ZSRS 6. Zbrodnia katyńska	XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 1) porównuje założenia i metody polityki niemieckiej i sowieckiej w okupowanej Polsce; 2) wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich – zarówno tych o wymiarze (np. zbrodnia katyńska, Auschwitz), jak i regionalnym (np. Palmiry, kaźń profesorów lwowskich, Zamojszczyzna).	1

2. Władze polskie na uchodźstwie	1. Powstanie polskiego rządu na emigracji 2. Armia Polska na Zachodzie 3. Polacy na frontach II wojny światowej 4. Relacje polsko-sowieckie 5. Armia Andersa w ZSRS 6. Sprawa katyńska 7. Śmierć generała Sikorskiego	XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 2) wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich – zarówno tych o wymiarze (np. zbrodnia katyńska, Auschwitz), jak i regionalnym (np. Palmiry, kaźń profesorów lwowskich, Zamojszczyzna). XXXIV. Sprawa polska w czasie II wojny światowej. Uczeń: 1) przedstawia okoliczności powstania i omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie.	1
TSW – Kim był kapral Wojtek?	1. Jak Wojtek został żołnierzem? 2. Niedźwiedzie zadania bojowe 3. Niedźwiedź cywil	XXXIV. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 2) umiejscawia w czasie i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego oraz ocenia postawę aliantów zachodnich i Związku Sowieckiego wobec powstania.	
3. Polskie Państwo Podziemne	1. Początki działalności konspiracyjnej 2. Powstanie Armii Krajowej 3. Działalność polskiego podziemia 4. Polskie Państwo Podziemne	XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 4) charakteryzuje polityczną i militarną działalność polskiego państwa podziemnego, w tym formy oporu wobec okupantów.	1
TSW – Akcje polskiego ruchu oporu	1. Kedyw 2. Akcja pod Arsenałem 3. Akcja „Główki”	XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 4) charakteryzuje polityczną i militarną działalność polskiego państwa podziemnego, w tym formy oporu wobec okupantów.	1
4. Społeczeństwo polskie pod okupacją	1. Postawa Polaków wobec okupantów 2. Zagłada polskich Żydów 3. Powstanie w getcie warszawskim 4. Polacy wobec Holokaustu 5. Rzeź wołyńska	XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 1) porównuje założenia i metody polityki niemieckiej i sowieckiej w okupowanej Polsce; 2) wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich – zarówno tych o wymiarze (np. zbrodnia katyńska, Auschwitz), jak i regionalnym (np. Palmiry, kaźń profesorów lwowskich, Zamojszczyzna); 3) wyjaśnia przyczyny i znaczenie konfliktu polsko-ukraińskiego, w tym ludobójstwa ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej.	1

5. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	1. Akcja „Burza” i jej przebieg 2. Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego 3. Wybuch powstania 4. Powstanie warszawskie 5. Skutki powstania	XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 5) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego oraz ocenia postawę aliantów zachodnich i Związku Sowieckiego wobec powstania.	1
6. Sprawa polska pod koniec wojny	1. Polska Lubelska 2. Wielka Trójka a sprawa polska 3. Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego 4. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	XXXIV. Sprawa polska w czasie II wojny światowej. Uczeń: 3) przedstawia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej. XXXVI. Początki komunizmu w Polsce. Uczeń: 1) przedstawia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów.	1
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II			2
ROZDZIAŁ III: ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ			
1. Początek zimnej wojny	1. Skutki II wojny światowej 2. Konferencja w Poczdamie i procesy norimberskie 3. Powstanie ONZ 4. Ekspansja komunizmu w Europie 5. Zimna wojna i doktryna Trumana 6. Kryzys berliński 7. Powstanie dwóch państw niemieckich 8. Powstanie NATO	XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 4) wymienia główne decyzje konferencji wielkiej trójki (Teheran, Jałta, Poczdam). XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń: 1) charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych; 2) wyjaśnia przyczyny rozpadu koalicji antyhitlerowskiej oraz opisuje początki zimnej wojny; 3) wskazuje na mapie państwa NATO i Układu Warszawskiego, charakteryzując oba bloki polityczno-wojskowe; 6) charakteryzuje konflikty doby zimnej wojny, na dwóch wybranych przykładach.	1
2. Za żelazną kurtyną	1. ZSRS po II wojnie światowej 2. Kraje demokracji ludowej	XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń:	1

	3. Odwilż w bloku wschodnim 4. Układ Warszawski 5. Powstanie węgierskie w 1956 r. 6. Polityka odprężenia	3) wskazuje na mapie państwa NATO i Układu Warszawskiego, charakteryzując oba bloki polityczno-wojskowe; 4) charakteryzuje politykę ZSRS wobec państw bloku wschodniego na przykładzie interwencji zbrojnych na Węgrzech i w Czechosłowacji.	
3. Rozpad systemu kolonialnego	1. Wojna domowa w Chinach 2. Polityka wewnętrzna Mao Zedonga 3. Wojna w Korei 4. Rozpad systemu kolonialnego 5. Klęska Francji w Indochinach 6. Powstanie Indii i Pakistanu 7. Upadek kolonializmu w Afryce 8. Kraje Trzeciego Świata	XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń : 5) opisuje przyczyny i ocenia następstwa procesów dekolonizacyjnych; 8) omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej.	1
4. Konflikt na Bliskim Wschodzie	1. Powstanie państwa Izrael 2. Rewolucja islamska w Iranie 3. I wojna w Zatoce Perskiej	XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń: 7) opisuje przyczyny konfliktu na Bliskim Wschodzie.	1
5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń	1. Rywalizacja Wschód–Zachód 2. Kryzys kubański 3. Wojna w Wietnamie 4. Rywalizacja w kosmosie 5. Praska Wiosna 1968 r.	XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń: 4) charakteryzuje politykę ZSRS wobec państw bloku wschodniego na przykładzie interwencji zbrojnych na Węgrzech i w Czechosłowacji; 6) charakteryzuje konflikty doby zimnej wojny, na dwóch wybranych przykładach.	1
6. Droga ku wspólnej Europie	1. Demokratyzacja Europy Zachodniej 2. Upadek europejskich dyktatur 3. Początek integracji europejskiej 4. Powstanie EWG i Euratomu 5. Powstanie Unii Europejskiej	XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń: 10) przedstawia cele i główne etapy rozwoju Unii Europejskiej.	1

7. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX w.	1. Rewolucja obyczajowa 2. Ruchy kontestatorskie 3. Bunt studentów 4. Prawa kobiet 5. Terroryzm polityczny 6. Walka z segregacją rasową w USA 7. Sobór watykański II	XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń: 11) opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej.	1
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III			2
ROZDZIAŁ IV: POLSKA PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ			
1. Początki władzy komunistów w Polsce	1. Nowa Polska 2. Polacy wobec komunistów 3. Referendum ludowe w 1946 r. 4. Sfałszowane wybory w 1947 r. 5. Podziemie antykomunistyczne 6. Przemiany gospodarcze	XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 5) przedstawia bezpośrednie skutki II wojny światowej, w tym problem zmiany granic i przesiedleń ludności. XXXVI. Początki komunizmu w Polsce. Uczeń: 1) przedstawia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów; 2) charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz, z uwzględnieniem różnych form oporu.	1
2. Polska w czasach stalinizmu	1. Powstanie PZPR 2. Przemiany gospodarczo-społeczne 3. Próba kolektywizacji rolnictwa 4. Okres stalinizmu w Polsce (1948–1956) 5. Socrealizm 6. Konstytucja stalinowska 1952 r. 7. Walka z Kościołem katolickim	XXXVII. Stalinizm w Polsce i jego skutki. Uczeń: 1) przedstawia system terroru stalinowskiego i przemiany ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturowe w okresie stalinizmu.	1
3. Czasy Gomułki (1956–1970)	1. PRL po śmierci Stalina 2. Poznański Czerwiec 3. Rządy Gomułki – mała stabilizacja 4. Spór z Kościołem 5. Marzec 1968 r.	XXXVII. Stalinizm w Polsce i jego skutki. Uczeń: 2) wyjaśnia przyczyny i skutki poznańskiego czerwca 1956 r. oraz znaczenie wydarzeń październikowych 1956 r. XXXVIII. Polska w latach 1957–1981. Uczeń:	1

	6. Grudzień 1970 r.	1) opisuje system władzy w latach 60. i 70. w PRL i formy uzależnienia od ZSRS; 2) charakteryzuje realia życia społecznego i kulturalnego z uwzględnieniem specyfiki czasów gomułkowskich i gierkowskich; 3) przedstawia i sytuje w czasie różnorodność przyczyn kryzysów politycznych i społecznych; 4) wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych.	
4. Polska w czasach Gierka	1. „Druga Polska” Edwarda Gierka 2. Życie na kredyt 3. Życie codzienne w PRL 4. Propaganda sukcesu 5. Nowelizacja konstytucji	XXXVIII. Polska w latach 1957–1981. Uczeń: 2) charakteryzuje realia życia społecznego i kulturalnego z uwzględnieniem specyfiki czasów gomułkowskich i gierkowskich; 3) przedstawia i sytuje w czasie różnorodność przyczyn kryzysów społecznych w latach 1968, 1970, 1976 i ich konsekwencje.	1
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV			2
ROZDZIAŁ V: UPADEK KOMUNIZMU			
1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce	1. Czerwiec 1976 r. 2. Powstanie opozycji antykomunistycznej 3. Rozwój opozycji 4. Papież Polak	XXXVIII. Polska w latach 1957–1981. Uczeń: 4) wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych; 5) opisuje narodziny i działania opozycji politycznej w latach 1976–1980; 6) przedstawia wpływ Jana Pawła II na przemiany społeczne i polityczne.	1
2. Powstanie „Solidarności”	1. Strajki sierpniowe w 1980 r. 2. Utworzenie NSZZ „Solidarność” 3. Na drodze do konfrontacji	XXXVIII. Polska w latach 1957–1981. Uczeń: 7) wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków sierpniowych w 1980 r.; 8) charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność”.	1
3. Stan wojenny w Polsce	1. Wprowadzenie stanu wojennego 2. Internowanie opozycjonistów 3. Reakcja społeczeństwa 4. Ostatnie lata PRL	XXXIX. Dekada 1981–1989. Uczeń: 1) wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, opisuje jego konsekwencje; 2) przedstawia postawy Polaków wobec stanu wojennego, analizuje fenomen oporu społecznego.	1
4. Rozpad bloku wschodniego	1. Kryzys ZSRS 2. Ronald Reagan prezydentem USA	XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń: 9) charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-	1

	3. Próby reform w ZSRS 4. Jesień Ludów 5. Rozpad ZSRS	-Wschodniej w latach 1989–1991, z uwzględnieniem rozpada ZSRS.	
5. Początek III Rzeczypospolitej	1. Obrady Okrągłego Stołu 2. Wybory czerwcowe w 1989 r. 3. „Wasz prezydent, nasz premier” 4. Budowa III Rzeczypospolitej	XXXIX. Dekada 1981–1989. Uczeń: 3) wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia „okrągłego stołu”, przedstawia jego głównych uczestników i opisuje postanowienia. XL. Narodziny III Rzeczypospolitej. Uczeń: 1) opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997.	1
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V			2
ROZDZIAŁ VI: POLSKA I ŚWIAT W NOWEJ EPOCE			
1. [3.] Polska w latach 90. XX w.	1. Reformy gospodarcze 2. Społeczne koszty przemian ustrojowych 3. Rozpad obozu solidarnościowego 4. Sytuacja wewnętrzna Polski 5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 6. Plan Balcerowicza i jego skutki	XL. Narodziny III Rzeczypospolitej. Uczeń: 1) opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997; 2) charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90.; 3) wyjaśnia przyczyny napięć społecznych.	1
2. [4.] Polska w NATO i UE	1. Polska polityka zagraniczna 2. Polska w strukturach NATO 3. Polska droga do UE 4. Polskie społeczeństwo wobec Unii 5. Polska w walce z terroryzmem	XLI. Miejsce Polski w świecie współczesnym. Uczeń: 1) ocenia znaczenie przystąpienia Polski do NATO w 1999 r.; 2) znaczenie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r.	1
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VI			2